

Til
Alver kommune

Isdalstø, 01.09.2020

Søknad om tilskot til istandsetting av verneverdig kulturminne

Isdal - restaurering av våningshus

Søkjar:

Kjersti Isdal
Isdal 85, 5916 Isdalstø
tlf: 97129193
E-post: kisdal@hotmail.com

Kommune:

Alver

Tiltak:

Restaurering av yttervegg med panel og ytterdører på våningshus bnr 185/7.

Søknadssum:

30 000

Status:

Isdalgardane med klyynggetun og kulturlandskap er regulert til omsynssone kulturminne og vurdert av fylkeskommunen til å ha høy regional verdi (sjå Askeladden). Den gamle postvegen går gjennom tunet.

Varigheit:

september 2020-september 2021

Kostnad:	
Restaurering av yttervegg, snekker	kr 20 000,00
Kopi av 2x ytterdører	kr 68 000,00
Materialar, linoljemaling	kr 17 000,00
Eigeninnsats, egne midlar	kr 45 000,00
Sum	kr 150 000,00
Finansiering:	
Tilskot frå Vestland fylke (innvilga)	kr 40 000,00
Tilskot frå Uni stiftelsen (omsøkt)	kr 30 000,00
Tilskot frå Alver kommune (omsøkt)	kr 30 000,00
Eigne midlar	kr 50 000,00
Sum	kr 150 000,00

Bilde frå 1960-talet. Foto: privat.

Bakgrunn:

Isdal er eit av dei få gjenverande klyngetuna i Vestland fylke, og kanskje det einaste som er levande og ikkje museum. Innmarka vart utskifta rundt 1860, men grensene vart lagt slik at berre nokre få av husa måtte flyttast. Det gjer at husa fortsatt ligg samla.

Våningshuset på bnr 185/7 har ukjend alder, men skal ha vore flytt til noverande plassering i god tid før utskiftninga. Det står 1825 på ein stein i kjellaren, men tømmeret i den eldste delen av huset er truleg mykje eldre. Huset består av tre tømmerkjerner som er kobla saman, og har gang i mellom. Her budde fleire generasjonar, og et er to inngangsdører på same vegg. To av forfedrene mine var postbønder, og verdipost vart oppbevart på nore lemmen, med gitter framføre vindauge, det vert sagt at dette var slik for at ikkje Gjest Baardsen skulle stela verdiposten.

Det er desverre mykje trafikkstøy forbi tunet grunna fv57. Hausten 2019 bytta me difor 4 av 6 vindauge på langveggen mot vest med nye vindauge som har støydempande glas. Då tok me ned kledningen på ytterveggen, og merkte den. Me fekk tetta igjen hol i grunnmuren for å unngå skadedyr (rotter), og isolerte veggen på ny. Veggen var sist isolert på 1960-talet med skum. Det meste av dette var oppsmuldra og blåst vekk. På baksida av det eine kledningsbordet stod det namnet på bestefaren min: "Peder B. Isdal, 7 stk". Det var altså bytta ut sju bord den gongen. Mange av dei andre kledningsborda var av svært varierande bredde og tjukkelse, som tyda på at dei var øksa. Tømmeret under kledningen var i god stand, men standardane som stiva opp og band saman tømmeret var mitetne og rotne, så desse bytta me ut.

Planen var eigentleg å skifte ut den gamle kledningen med ny. Men då me såg kor god stand den gamle var, syns me den er verdt å ta vare på. Overflata gjev og huset eit autentisk preg. Arild Sætre hjå Muho var her og såg 11.03.2020. Han meinte at kledningen kunne vere frå 1800-talet eller eldre, og anbefala oss å restaurere veggen framfor å bytte den ut. Han såg og på innerveggane, og meinte at den eine stova kunne vere så gamal som frå 1600-talet. Men at det må takast boreprøve for å kunne stadfeste alder skikkeleg.

Ytterdørene vart skifta på 1970-talet, og me ønskjer å få bytta desse ut med meir autentiske dører. Ei av dei gamle ytterdørene står no i låa. Arild Sætre meinte det ville vere mulig å restaurere/kopiere denne.

Skildring av tiltaket:

Kledning på 2/3 av veggen vart satt midlertidig opp att hausten 2019 etter merking. Den er festa med skruer. Kledningen må takast ned att, og det må vurderast kva som kan brukast vidare og kva som er for dårleg og må skiftast ut. Ny kledning må tilpassast den gamle. Dei gamle kledningsborda må så tilpassast veggen når dei skal oppatt, då panelet har ugjevn tjukkelse grunna at den er øksa og ikje sagd. Det er stor variasjon.

Det er bestilt nye kledningsbord av alfuru hjå eit gårdssagbruk, i ulike bredder (21-25 cm), for å erstatta dei som er skada/må skiftast. Det må bestillast kopiar av dei gamle ytterdørene, og desse må setjast inn og tilpassast vegg/panel. Detaljane rundt vindauge og dører må tilpassast veggen og med tidsriktig løysing. Det må bestillast og byttast ut 2 vindauge på den siste 1/3 av veggen, og leggjast ny isolasjon her og.

Arbeidet vil gjerast i dialog med kulturminneansvarleg i Alver kommune og Arild Sætre hjå MUHO.

Framdriftsplan:

Planen er å komme igang i mai/juni 2020, og få det meste av arbeidet gjort i løpet av sommar/haust.

Finansiering:

Vi håper på tilskot hjå UNI-stiftelsen, i tillegg har vi søkt tilskot hjå Vestland fylke. Dette ligg inne i finansieringsplanen. Resten vert eigenfinansiering. Arbeidet var me i utgangspunktet tenkt å gjere sjølv. Dersom me får tilskot vil dette dekke meirkostnaden slik at arbeidet kan gjerast i tråd med antikvariske prinsipp, og nytte handtverkarar med god kompetanse.

Vi har innhenta tilbod frå firmaet Gamle3Hus, Ege dørfabrikk og ein lokal handverkar som me har god erfaring med. Prisane sprikar veldig, og vi har lagt oss på det lågaste alternativet som er i tråd med omsøkt beløp.

Sjå neste side for bilder.

Eldre bilde av våningshus bnr 185/7. Fotograf: Per Fett.

Nytt bilde av våningshus bnr 185/7. Fotograf: Kjersti Isdal

Isdal postgard frå 1785-1866.

Gammel panel og nyare ytterdør på våningshus bnr 185/7. Fotograf: Kjersti Isdal

Ei av dei gamle ytterdørene på våningshus bnr 185/7, står no i løa. Fotograf: Kjersti Isdal